

Posudek na diplomovou práci Petry Novákové

Vliv aktivit v přírodě na interpersonální vztahy ve vrstevnické skupině v prostředí ústavní výchovy

Diplomová práce je po formální stránce na velmi dobré úrovni. Autorka však může opravit drobné chyby v citacích – Doležalová, Neuman 1998, Neuman a kol., Svojsík, Zapletal, Whittington. Měla citovat také svoji bakalářskou práci.

V odborném textu se nepoužívá oslovení pán či paní (viz str. 17).

Připomínky k jednotlivým částem práce.

Teoretická část

Nelze souhlasit s charakteristikou „výchovy v přírodě“, zde je záměna, tato charakteristika patří k rekreaci v přírodě. Pak je třeba výchovu v přírodě doplnit!

Historii aktivit v přírodě u nás autorka velmi zkrátila. Vynechala důležité období mezi I. a II. světovou válkou. Dále měla správně uvést, že ITVS a katedra SP podstatně ovlivnily rozvoj turistiky a pobytu v přírodě, PŠL přišla již k hotovému dílu!

Práce Bartůňka není také stěžejní prací sledující vliv aktivit v přírodě na jedince. Jeho práce se opírá především o práce australských autorů. Název kapitoly 2.1.4. však není přesný. Vliv aktivit na jedince to je velmi široká oblast. Zde se zřejmě jedná o sledování vlivu kursů, táborů či programů výchovy v přírodě na účastníky kursů. Autorka stále hovoří o vlivu outdoorových aktivit. To může být zavádějící. Tento problém v takové šíři neřeší.

Závažnější je, že autorka nezmiňuje rozsáhlou literaturu, která se zabývá působením kursů využívajících aktivit v přírodě na mládež s různými výchovnými problémy a v různých výchovných prostředích. Mnohé práce se skrývají pod klíčovými slovy „adventure therapy“. V tomto směru existuje rozsáhlá literatura.

Vedle uvedené oblasti autorka přehlídí mnohé diplomové práce, které se zabývaly aplikacemi kursů využívajících aktivit v přírodě k působení na skupiny mládeže v různých výchovných zařízeních (Novotný 1984, Eliáš 2002, Bílá 2004). Totéž platí o pracích, které sledovaly rozvoj interpersonálních vztahů ve skupině žáků před kursem a po kursu (např. M. Žák z FTK Olomouc, L. Kalkusová z FTVS UK aj.). Citované práce na str. 37-39 jsou opravdu úzkým výběrem. Strana 40 nenavazuje na str. 39.

Popis zařízení, kde byl prováděn výzkum na str. 40 a 41 patří spíše do metodologie.

Cíl práce

Autorka by měla osvětlit na základě čeho formulovala hypotézy. H1 a H2 by bylo možné sloučit a formulovat obecněji. Některé hypotézy či předpoklady chybí - srovnání skupin, zhodnocení dalších otázek v dotazníku a posouzení intervenčního programu.

Metodologie práce

Mohla nějak doba měření ovlivnit výsledky? Druhé měření u experimentální skupiny v srpnu a u kontrolní v prosinci? Z hodnot vyjadřujících „Pocity ve skupině“ se jeví kontrolní skupina stabilněji (viz srovnání Pocity ve skupině, zde by se nabízela souhrnná tabulka). Tábor zase tolik kladné vztahy neovlivnil, spíše je rozkolísal. Vyplatila by se písemná zpětná vazba dětí na program a jeho vedení. Bylo by také dobré srovnat více podobných prací.

V této části chybí podrobnější popis intervence – tedy obsahu kursu. Zřejmě tou nejsilnější intervencí byly aktivity vložené do jednotlivých etap a o tom se nic v práci nedočteme. Přehledná tabulka to nenahrazuje.

Pozor na formulace. Poslední věta na str. 47 týkající se reliability měření může oslabit interpretaci výsledků.

Výsledky jsou velmi jednoduše představovány, slovně popisují situaci na grafech. Na grafech by měla být uvedena skupina a o které měření jde.

Chybí mi detailnější pohled na výsledky. Málo přesvědčivé výsledky vybízí k hlubší analýze – výběr aktivit, jejich vedení, vliv jiných faktorů, vhodnost dotazníku atp.

V popisu (strana 50) kladných vztahů Anežka nebyla zvolena nikým, ale na grafu 2. na str. 51 má 3 kladné vztahy. Jak to je?

Kde jsou vyhodnoceny otázky dotazníku 3, 4 (není označená), 5 a 6. V těchto odpovědích bychom mohli uvidět skupiny v jiném světle.

Nikde nejsou srovnány výsledky experimentální a kontrolní skupiny. Možná by nebylo od věci doplnit grafy sociogramy.

Zcela postrádám podrobnější popis programu, abychom aspoň viděli, jaké aktivity měly působit. Navíc do přípravy kursu či tábora musela autorka vložit dosti energie.

Závěr

Petra Nováková odvedla při přípravě i zpracování diplomové práce velký kus odborné práce. Mnohé přínosy své práce (kontakt na ústavy, organizace, program a vedení tábora) dostatečně nezhodnotila.

V textu jsou chyby, které lze snadno opravit. Opravit je třeba charakteristiku výchovy v přírodě. Měla by i v textu docenit přínos FTVS – katedry a oddělení TSVP. Podcenila stručný, ale kvalitní rozbor literatury.

Určité rezervy najdeme i v interpretaci výsledků.

Při obhajobě by měla na kritické poznámky kvalitně odpovědět. V tom případě se přikláním k hodnocení velmi dobře.